

Vedlegg til høring av forordning (EU) 2020/688 om forflytning av landdyr – endring av dyrehelsekrav ved flytting av landdyr

Storfe

Forordningens del II kapittel 2 avdeling 1

For storfe er reglene i hovedsak en videreføring av dagens krav, men med flere konkrete krav knyttet til enkelte sykdommer.

Forordningen inneholder krav om fravær av visse sykdommer i avsenderanlegget i perioden før dyret sendes fra anlegget: rabies (30 dager – B-sykdom), miltbrann (15 dager – D-sykdom), Surra (*Trypanosoma Evansi*) (30 dager pluss særvilkår dersom i løpet av siste 2 år – D-sykdom), epizootic haemorrhagic disease (EHD) virus i en radius på 150 km (2 år – D-sykdom) og krav knyttet til blåtunge (C-sykdom).

Det er helt nytt med krav knyttet til Surra og epizootic haemorrhagic disease (i Norge er den siste sykdommen bare listeført for hjortedyr). Forordningen innfører også krav for storfe som skal flyttes til EØS-stater eller soner som enten har fristatus eller godkjent utryddelsesplan for BVD (C-sykdom).

Dagens regelverk har konkrete krav mht. fravær av tuberkulose, brucellose, enzootisk bovin leukose (EBL) og infeksøs bovin rhinotrakeitt (IBR).

Det er en endring mht. tuberkulose. Kravet om at storfe skal komme fra besetninger som er fri for TB videreføres, men da for tuberkulose complex (alle Mycobacterium arter som kan forårsake tuberkulose hos mennesker og dyr). Det er ikke lenger fritak fra testekravet fordi dyret kommer fra en EØS-stat eller sone med et overvåkningsprogram godkjent av EU eller EFTA.

Det er også en endring mht. brucellose. Kravet om at storfe skal komme fra besetninger som er fri for brucellose videreføres, men da for *Brucella abortus*, *B. melitensis* og *B. suis*, istedenfor bare bovin brucellose. Storfe som er eldre enn 12 måneder og som ikke er kastret må fortsatt enten komme fra en MS eller sone som er fri for alle tre typer av brucellose i storfe populasjonen eller vært testet 30 dager før forsendelse (pluss særkrav for ku). Det er ikke lenger fritak fra testekravet fordi dyret kommer fra en EØS-stat eller sone med et overvåkningsprogram godkjent av EU eller EFTA.

Kravet om at storfe skal komme fra besetninger som er fri for enzootisk bovin leukose (EBL) videreføres, men da bare dersom storfe skal til EØS-stater eller soner som har fristatus for EBL eller et godkjent utryddelsesprogram. Det er likevel en rekke unntak fra EBL-kravet slik at det blir mulig å innføre storfe fra anlegg som ikke er fri for EBL, dersom EBL ikke er rapportert i anlegget i løpet av de 24 månedene før dyrene sendes og visse testkrav oppfylles (innen forskjellige tidsfrister), forordningens artikler 11 og 12. Norge har fristatus for EBL og storfe som innføres til Norge vil derfor måtte oppfylle disse ekstrakravene når det gjelder EBL.

Spesielle krav mht. IBR er videreført dersom storfe skal til EØS-stat eller sone som har fristatus for IBR eller har et godkjent utryddelsesprogram for IBR, men med noen lempninger, se artiklene 11 og 12. IPV omfattes nå av de samme kravene. Det er mulig å innføre storfe fra anlegg som er fri for IBR/IPV og som enten (i) kommer fra EØS-stat eller sone med fristatus for IBR/IPV (alternativt med utryddelsesprogram dersom mottakerstaten bare har

det) eller dyrene både har vært i karantene pluss har testet negativt, eller (ii) komme fra anlegg som ikke er fri for IBR/IPV og dyrene har vært i karantene og testet negativt i en test tatt tre uker etter at de ble satt i karantene.

For storfe som sendes til EØS-stat eller sone som bare har godkjent utryddelsesprogram for IBR/IPV er det også en åpning for storfe fra et anlegg som er fri for IBR/IPV dersom dyrene skal til et anlegg som bare holder dyr for kjøttproduksjon og disse skal sendes videre til slakteri.

Rettsakten innfører krav knyttet til Bovin virusdiaré (BVD) som gjelder for storfe som skal flyttes til EØS-stater eller soner som enten har fristatus eller et godkjent utryddelsesplan for BVD, se artiklene 11 og 12.

Dyrehelsekrav for storfe til slakt (artikkel 14) knyttes nå bare til brucellose, tuberkulose, rabies, miltbrann og blåtunge. Nytt er at det blir mulig å flytte storfe til slakt hvis de tester negativt til tuberkulose og er over 12 måneder og tester negativt for brucellose. Det blir ikke lenger anledning til å stille krav mht. EBL for slaktestorfe eller å kreve at storfe fra EØS-stater/soner som ikke har IBR-tilleggsgaranti må sendes direkte til slakt.

I den nye forordningen som kategoriserer sykdommer er både MKS og ondartet lungesjuka hos storfe kategorisert som A-sykdommer og fanges derfor opp av begrensninger knyttet til slike sykdommer i selve dyrehelseforordningen.

(Ellers for storfe se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, 9 + kapittel 2 avdeling 8 om blåtunge, kapittel 4, 73, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Svin

Forordningens del II kapittel 2 avdeling 3

For svin er reglene i hovedsak en videreføring av dagens krav, men med flere konkrete krav knyttet til enkelte sykdommer.

Det er tydeliggjort krav om fravær av visse sykdommer i avsenderanlegget i perioden før dyret sendes fra anlegget: rabies (30 dager – B-sykdom), Aujesky's disease (30 dager – C-sykdom), miltbrann (15 dager – D-sykdom) og brucellose (alle tre typene - D-sykdom) (42 dager pluss ekstra krav knyttet til de siste 12 månedene). Det er f.eks. nytt med krav knyttet til brucellose for svin.

Det er videreført tilleggskrav knyttet til Aujesky's disease (heretter AD). Norge har fristatus for Aujesky's. For svin som skal sendes til EØS-stater eller soner med fristatus for AD blir det krav om at svin ikke er vaksinert mot AD. Kravene er likevel noe lempeligere. Det åpnes bl.a. for at svin kan sendes fra anlegg som ikke er fri for AD såfremt dyrene er blitt holdt i karantene i minst 30 dager og testet negativt til 2 prøver innen 30 dager (det siste som er tatt i løpet av de siste 15 dagene før avreise). For svin som sendes til EØS-stater eller soner med et godkjent utryddelsesprogram er reglene også blitt lempeligere. Det er intet generelt krav om at dyra er ikke-vaksinerte mot AD og det åpnes bl.a. for at svin kan sendes fra anlegg som ikke er fri for AD såfremt dyrene oppfyller de samme tilleggskravene over om karantene og 2 negative tester.

Det kan virke som om det blir mindre strenge dyrehelsekrav mht. AD for slaktesvin som skal til EØS-stater/soner med fristatus for AD. Rettsakten (artikkel 21) har ikke krav om testing for Aujesky's disease for slaktedyr. Det er bare krav om at svin kommer fra en besetning som ikke har hatt AD de siste 30 dager før avreise og at dyrene transporteres direkte til slakteriet.

Villsvin som holdes defineres nå som svin og må oppfylle de samme reglene som andre dyr av svinefamilien.

I den nye forordningen som kategoriserer sykdommer er både MKS, klassisk svinepest og afrikansk svinepest kategorisert som A-sykdommer og fanges derfor opp av begrensninger knyttet til slike sykdommer i selve dyrehelseforordningen.

(Ellers for svin se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, kapittel 4, 75, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Småfe

Forordningens del II kapittel 2 avdeling 2

Det har blitt noe strengere dyrehelsemessige krav for handel med småfe både mht. brucellose og flere andre sykdommer.

Det er videreført krav om fravær av visse sykdommer i avsenderanlegget i perioden før dyret sendes fra anlegget: rabies (30 dager), miltbrann (15 dager) og krav knyttet til blåtunge.

Det er innført krav om fravær av epizootic haemorrhagic disease virus i en radius på 150 km (2 år) og Surra (30 dager pluss særvilkår dersom det har vært utbrudd i løpet av de siste 2 årene).

Det er også innført krav for småfe mht. tuberkulose. Sau må komme fra anlegg der tuberkulose ikke er rapportert de siste 42 dagene før avreise. Geit må komme fra anlegg som har hatt et overvåkningsprogram for tuberkulose de siste 12 månedene (pluss tilleggsvilkår).

Når det gjelder brucellose blir det nå hovedregel at småfe må komme fra anlegg som er fri for 3 typer av brucellose uten vaksine. Kravet om at ikke-kastrerte værer har oppholdt seg på driftsenheten i 60 dager før sending videreføres ikke, slik at det bare er den generelle regelen om opphold i 30 dager på avsenderanlegget som gjelder.

Dersom Norge ikke får godkjent fristatus for *B.melitensis*, vil regelverket åpne for å flytte småfe til Norge fra anlegg som er fri for brucellose med vaksine. Dagens testekrav i forskrift 14. mars 2005 nr. 232 om dyrehelsemessige vilkår for innførsel og utførsel av småfe § 12 faller bort, men det ligger en del testkrav i forordning (EU) 2020/689 (DA Del II) når det gjelder hvilke anlegg som kan betegnes som fri for brucellose.

Det er en lemping av dyrehelsekrav for noen sykdommer ved flytting av avls- og produksjonsdyr. Det er ikke lenger konkrete krav om at småfe skal komme fra, og bare vært i kontakt med dyr fra, driftsenheter som ikke har vært diagnostisert med:

- smittsom agalakti hos sau (*Mycoplasma agalactiae*) eller smittsom agalakti hos geit (*Mycoplasma agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoides* var, *Mycoides* «large colony») de siste 6 månedene,
- paratuberkulose eller byllesjuke (kaseøs lymfadenitt) de siste 12 månedene,
- lungeadenomatose, mædi/visna eller caprin artritt og encefalitt (CAE) de siste tre årene (alternativt 12 måneder på visse vilkår).

Regelen om at småfe under forflytningen ikke skal sette helsestatusen til småfe som det ikke skal handles med i fare er ikke videreført som en spesifikk regel, men er i prinsipp videreført.

Kravet om at nye småfe ikke skal ha blitt tatt inn i driftsenheten i løpet av de siste 21 dagene før sending er heller ikke videreført. Men det er krav om at småfe ikke skal ha kommet i

kontakt med småfe med lavere helsestatus eller restriksjon i 30 dager før sending, som bør ha samme resultat mht. smitte.

Kravet om at slaktedyret skal ha vært på opprinnelsesbesetningen i 21 dager før den blir gjenstand for handel videreføres, men da med alternativ om at de er individuelt identifisert.

Kravet om at småfe ikke skal ha vært utenfor avsenderanlegget mer enn 6 dager før helsesertifikatet ble utstedt, er ikke videreført. Kravet om egenerklæring fra eieren om sykdom på småfe til avl (og produksjon) er heller ikke videreført.

Kravet om at offentlig veterinær skal undersøke småfe så snart som de kommer til oppsamlingsentralen er ikke videreført som en spesialregel.

(Ellers for småfe se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, 9 + kapittel 2 avdeling 8 om blåtunge, kapittel 4, 74, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Hester

Forordningens del II kapittel 2 avdeling 4

Dagens dyrehelsekrav til hestedyr med tilhørende krav til sykdomsfrie perioder mht. ondartet beskjelersjuka (Dourine), smittsom anemi, rabies og miltbrann er videreført. Forbudet mot flytting av ukastrede hingster fra anlegg som har hatt vondartet beskjelersjuka er derimot fjernet.

Det er introdusert et nytt krav om at Surra ikke skal ha vært rapportert i avsenderbesetningen i 30 dager før forflytning, samt tilleggskrav dersom Surra er bekreftet der i løpet av de siste to årene.

Krav til sykdomsfrihet for vesikulær stomatitt og encephalomyelitt (unntatt Venezuelan equine encephalomyelitis) er ikke videreført ved samhandel på hest.

Det er ikke lenger særskilte dyrehelsekrav mht. snive (glanders) for hester, men sykdommen medfører flytterestriksjoner fordi den er en A-sykdom, jf. dyrehelseforordning artikkel 126. Unntaket for å innføre hest fra områder i EØS-stater med Afrikansk hestepest videreføres ikke. (Afrikansk hestepest er også kategorisert som en A-sykdom, jf. forordning (EU) 2018/1882.)

Det var krav i tidligere direktiv 2009/156/EF artikkel 4(2) at den offentlige veterinæren på kontrolltidspunktet må forsikre seg om at det ikke er grunnlag for å dra den slutning at dyrene av hestefamilien har vært i kontakt med dyr av hestefamilien som er angrepet av en infeksjonssykdom eller smittsom sykdom i løpet av de siste 15 dagene før kontrollen. I det nye regelverket skal hov- og klovdyr ikke ha sykdomssymptomer, mens de andre krav knyttet til dyret eller anlegget er knyttet til listeførte sykdommer (eller nye sykdommer, jf. dyrehelseforordning artikkel 124). Dette innebærer at klinisk friske hester som har vært i kontakt med hester som er syke med ikke-listeførte sykdommer (og ikke «nye sykdommer») kort tid før forflytning, ikke kan hindres i å flytte mellom EØS-stater.

Det er ikke lenger mulighet for myndighetene å gi unntak fra dyrehelsekrav om fravær av sykdom på avsenderanlegget for trav- og galoppbaner.

(Ellers for hester se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, kapittel 4, artiklene 69, 76, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Kamelider og hjortedyr

Forordningens del II kapittel 2 hhv. avdeling 5 og 6

Det er nytt at det gis egne dyrehelsekrav myntet bare på kamelider og hjortedyr, istedenfor at de bare reguleres av de generelle dyrehelsekravene for hov- og klovdyr.

Mange av dagens krav er videreført, f.eks. krav om at de skal komme fra anlegg som ikke er underlagt (dyrehelse)restriksjoner og at dyra skal ha oppholdt seg på avsenderanlegget i 30 dager før avreise.

Det er et nytt krav at kamelider og hjortedyr må komme fra anlegg der eventuelle dyr importert fra tredjestater er holdt adskilt fra de andre dyra. Det er også nye dyrehelsekrav: at rabies er ikke rapportert i anlegget i 30 dager før avreise, likeledes for Surra i 30 (pluss særregler om rapportert i løpet av de siste 2 årene), at miltbrann er ikke rapportert i anlegget i 15 dager før avreise, at anlegget er i et område der epizootic haemorrhagic disease er ikke rapportert de siste 2 årene og at dyrene oppfyller blåtunge krav. (Kravet om blåtunge kan fravikes gjennom nasjonale valg.) Dersom dyrene skal sendes til EØS-stat eller sone med fristatus eller godkjent utryddelsesprogram for infectious bovine rhinotracheitis/infectious pustular vulvovaginitis for storfe, må dyrene komme fra anlegg der IBR/IPV ikke er rapportert de siste 30 dagene før avreise.

Totalt sett har kravene for forflytning av kamelider og hjortedyr blitt strengere.

Dyrehelsekravene for flytting av kamelider og hjortedyr til slakt er færre. Det kreves kun at følgende sykdommer ikke er rapportert i anlegg dyrene kommer fra en viss tid før dyra ble sendt: rabies og miltbrann i 30 dager og blåtunge i 30 dager. Det er nytt at det innføres forskjellige (lempeligere) dyrehelsekrav for flytting av kamelider og hjortedyr til slakt.

Det innføres krav om tilleggsinformasjon i helsesertifikat ved forflytting av kamelider og hjortedyr.

Spesielt for kamelider: Dagens regler har et (nasjonalt) krav at kamelider kommer fra besetninger hvor det ikke er registrert noe tilfelle av tuberkulose eller brucellose de sist 42 dagene før sending og at de i løpet av de siste 30 dagene før sending har testet negativt for begge. Dagens krav mht. brucellose videreføres for kamelider. Når det gjelder tuberkulose, erstattes dagens krav med nytt krav om at kamelider kommer fra et anlegg som har overvåkningsprogram for tuberkulose complex.

Spesielt for hjortedyr: Dagens regler har krav at hjortedyr kommer fra besetninger hvor det ikke er registrert noe tilfelle av tuberkulose eller brucellose de sist 42 dagene før sending og at det i løpet av de siste 30 dagene før sending har testet negativ til begge. For hjortedyr beholdes kravet om at de kommer fra et anlegg der brucellose (alle tre typer) ikke er rapportert de 42 dagene før avreise, men kravet om at dyr også må ha testet negativt for brucellose i løpet av de siste 30 dagene før forflytning er fjernet. Når det gjelder tuberkulose, erstattes dagens krav med nytt krav om at hjortedyr kommer fra et anlegg som har overvåkningsprogram for tuberkulose complex.

(Ellers for kamelider og hjortedyr se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, 9 og kapittel 2 avdeling 8 om blåtunge, kapittel 4, 77/78, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Andre hov- og klovdyr

Forordningens del II kapittel 2 avdeling 7

«Andre hov- og klovdyr» er definert som andre hov- og klovdyr enn bovine, ovine, caprine, porcine, hestedyr, kamelider og hjortedyr. Eksempler på «andre hov- og klovdyr» er giraff og navlesvin. Det innføres dyrehelsekrav for flytting av andre hov- og klovdyr som er svært like kravene for flytting av kamelider og hjortedyr, se over. For andre hov- og klovdyr som er drøvtyggere (og som tidligere var omfattet av tilleggskrav under forskrift om handel med dyr) er kravet om at dyr har testet negativt for tuberkulose og brucellose i løpet av de sist 30 dagene før forflytning nå fjernet.

Det innføres også et nytt krav at dyrene må komme fra et anlegg der eventuelle dyr importert fra tredjestater er holdt adskilt fra de andre dyra.

(Ellers for andre hov- og klovdyr se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, 9 + kapittel 2 avdeling 8 om blåtunge, kapittel 4, 79, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artikkel 96)

Fjørfe og rugeegg

Forordningens del II kapittel 3

Kravene for handel med fjørfe videreføres i stor grad, f.eks. kravet om at fjørfe m.m. skal komme fra flokker som ikke viser symptomer på eller mistenkes å ha en smittsom (fjørfe)sykdom og kravene mht. Newcastle disease. Det er også spesifisert generelle krav om at avls- og bruksfjørfe kommer fra flokker der Salmonella Pullorum, S. Gallinarum og S. arizonae og Avian mycoplasmosis ikke er bekreftet de siste 12 månedene før avreise (pluss flere krav), at overvåkningsprogram for AI ikke har påvist sykdommen de siste 21 dagene, særskilte krav om at ender og gjess har testet negativt for HPAI og at kravene knyttet til vaksine mot Newcastle disease er fulgt. (Ytterligere krav som sikrer at fjørfe (og rugeegg) kommer fra anlegg som tester for Salmonella og Mycoplasma gallisepticum og Mycoplasma meleagridis følger i stedet av godkjenningskrav av den delegerte rettsakten om registrering, godkjenning og ID.)

Det er ingen egen artikkel om fjørfe eldre enn 72 timer for utsetting som fuglevilt i forordningen og disse omfattes i stedet av de generelle bestemmelsene om fjørfe med noen små tilleggskrav. Kravet om at fjørfe til utsetting som fuglevilt ikke skal ha vært i kontakt med nylig ankommet fjørfe de siste 14 dagene endres til et krav om at de ikke skal ha vært i kontakt med fugler med lavere helsestatus i 21 dager før forsendelse. Det er nå krav om at disse fuglene har vært i godkjent anlegg i 21 dager før avreise.

Kravene for handel med rugeegg fra fjørfe videreføres i hovedsak også, inkludert krav om individuell merking og desinfeksjon. Krav knyttet til Newcastle disease der rugeegg skal til stat med fristatus for Newcastle disease uten vaksine videreføres, men med et nytt tilleggskrav om at rugeeggene som sådan ikke er vaksinert. Muligheten til å velge mellom en helseundersøkelse av veterinær de siste 72 timer før forsendelse eller en månedlig helseundersøkelse 31 dager før forsendelsen videreføres også. Det er ikke lenger krav om at desinfiseringen av rugeegg for handel skal være godkjent av offentlig veterinær. Dagens krav om at den som har levert rugeegg må varsle rugeri ved utbrudd av sykdom som kan overføres via egg er ikke videreført som et særskilt krav. (Det er derimot et generelt krav om varslingsom utbrudd av sykdom til myndigheter i dyrehelseforordning artikkel 18.)

Helsekravene til slaktefjørfe og daggamle kyllinger videreføres, inkludert kravene knyttet til Newcastle.

Dagens krav om at partier av færre enn 20 av fjørfe og rugeegg skal komme fra en flokk som i minst 12 uker, eller siden klekking, har oppholdt seg innenfor EØS er fjernet. De standardkravene for testing av salmonella for disse små partiene internt i EU er blitt strengere ved at det skal testes for Salmonella Arizonae i tillegg til Salmonella Pullorum og Salmonella Gallinarum. Testen skal også utføres i de 21 dager før avreise istedenfor 1 måned før. Det er også tilføyet krav om testing for «avian mycoplasmosis» (Mycoplasma gallisepticum, M. meleagridis).

Dersom fjørfe, rugeegg eller opprinnelsesflokk for rugeegg og daggamle kyllinger er blitt vaksinert mot Newcastle disease med levende vaksiner, må vaksinene oppfylle visse krav.

Det er gitt særskilte krav dersom fjørfe og rugeegg skal flyttes fra en EØS-stat eller sone som ikke har fristatus for Newcastle disease uten vaksine til EØS-stat eller sone med fristatus uten vaksine. Disse er en videreføring av tidligere krav.

Kravet om at fjørfe som skal innføres eller utføres ikke skal transporteres gjennom et erklært smitteområde for Newcastle disease eller aviær influensa med mindre transporten foregår langs hovedferdselsårer videreføres ikke som en spesifikk regel. (Det er likevel et generelt krav i dyrehelseforordning artikkel 125, også vist til fra artikkel 157(3), om at de holdte landdyrenes helsetilstand ikke svekkes under transport.)

(Ellers for fjørfe og rugeegg se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 8, kapittel 4, artiklene 80/82, kapittel 8 avdeling 4 og 5, samt artiklene 95, 96 og 98)

Primater

Forordningens del II kapittel 5 avdeling 1 og kapittel 6

Primater er definert som arter i orden primater unntatt mennesker.

Ved flytting av primater mellom lukkede anlegg i forskjellige EØS-stater er det bare krav om at dyret ikke utgjør en risiko for spredning av listeførte sykdommer, basert på resultater av et overvåkningsprogram. Dyrehelsekravene er redusert fordi monkey pox ikke lenger er listeført som sykdom. Bare Ebola er listeført for ikke-humane primater (D- og E-sykdom), pluss tuberkulose for alle pattedyr (E-sykdom).

Dyrehelsekravene ved flytting av primater til lukkede anlegg fra ikke-lukkede anlegg er videreført for flytting til en annen EØS-stat og utvidet for også å gjelde ved flytting internt i landet. Primatene må oppfylle dyrehelsekrav som må være minst like strenge som OIE dyrehelsekoden (også mht. karantene). Før flytting fra et ikke-lukket anlegg i landet må myndighetene samtykke, noe som er nytt. Ved flytting mellom EØS-stater skal det være en overenskomst mellom myndighetene i avsender- og mottakerstatene.

(Ellers for primater se definisjon, del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene [7], 71, 85 og 91)

Bier og humler

Forordningens del II kapittel 5 avdeling 2

Forordningen skiller tydeligere mellom reglene for bier (honingbier) og humler.

For bier (forordningen omtaler disse som «honingbier») videreføres dagens helsekrav. Det er tilleggskrav der bier skal til EØS-stater eller soner som er fri for Varroa ssp.

Når det gjelder humler videreføres ikke dyrehelsekrav mht. lukket yngelrâte og Tropilaelaps-midd. Dette kan henge sammen med at lukket yngelrâte (American foulbrood), Tropilaelaps

og Varroa er bare listeført for bier (honningbier/Apis). For humler blir det utelukkende dyrehelsekrav knyttet til liten kubebille. Lempeligere krav for humler fra miljøisolerte anlegg videreføres.

For både bier og humler videreføres kravet om at biene og humlene, samt emballasjen har gjennomgått en visuell undersøkelse for å påvise forekomst av liten kubebille, samt Tropilaelaps-midd (Tropilaelaps ssp.) for honningbier. Krav om visuell inspeksjon for Tropilaelaps-midden hos humler er fjernet, se artikkel 91, uten at dette er problematisk. Det skal nå også gjøres en visuell undersøkelse for lukket yngelrâte, samt at fôret og annet materiale skal undersøkes visuelt, jf. forordningens artikkel 91(1)(h) med særregler for dronningbier og dens følgebier.

(Ellers for bier og humler se også artiklene 5, 6, 71, 84, 91, 93, 96)

Hund, katt og ilder som ikke reiser som kjæledyr

Forordningens del II kapittel 5 avdeling 3

Videreføring av dagens dyrehelseregler for kommersiell forflytning av disse artene. Det innføres et nytt krav at hunder, katter og ildere må komme fra et anlegg der rabies ikke er rapportert (i holdte landdyr) i løpet av de siste 30 dagene før avreise.

Det er også gitt to nye bestemmelser (artiklene 55 + 56) som regulerer flytting av hunder, katter og ildere som holdes som kjæledyr, men som ikke kan flyttes under kjæledyrregelverket. Dyrehelsekravene er de samme som for disse arter som flyttes kommersielt, med unntak av at kravet om fravær av rabies der dyret er blitt holdt som bare gjelder for de som flyttes «kommersielt».

Muligheten for mottakerstaten å åpne for flytting av unge hunder, katter og ildere uten gyldig rabiesvaksine videreføres, men med tilleggskrav om at erklæringen fra driftsansvarlig også presiserer at dyret ikke har hatt kontakt med holdte landdyr der det mistenkes rabies som alternativ til dokumentasjon om mordyret.

[Hunder, katter og ildere som flyttes til lukket anlegg vil fortsatt følge kravene som gjelder for lukket anlegg i forordning (EU) 2020/688 artiklene 63 og 64.]

(Ellers for hunder, katter og ildere som ikke reiser som kjæledyr se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 71, 86, kapittel 8 avdeling 5 og artikkel 96. Del II kapittel 1 avdeling 1 gjelder ikke for hunder, katter og ildere som flyttes ikke-kommersielt, men som er for mange til å flyttes iht. kjæledyrregelverket, jf. artikkel 6.)

Andre rovdyr

Forordningens del II kapittel 5 avdeling 4

Tidligere var det krav om at mink og rev måtte komme fra et anlegg hvor det ikke har vært mistanke om eller forekomst av rabies i løpet av de siste 6 månedene (eller vært i kontakt med anlegg med slik mistanke eller forekomst) i forkant, alternativt at dyrene hadde gjennomgått et systematisk vaksinasjonsprogram. Det blir nå i stedet krav om at mink, rev og «andre rovdyr» (dvs. andre rovdyr enn hunder, katter og ildere) må ha fullført vaksineringsprogram mot rabies minst 21 dager før flytting og komme fra et anlegg der det ikke er rapportert rabies i 30 dager før flytting. Det er også krav om behandling mot revens dvergbandelorm for andre dyr av canidaefamilien enn hunder.

Det er likevel mulig å flytte «andre rovdyr» og andre dyr av canidaefamilien enn hunder som mangler rabies vaksine og behandling mot revens dvergbandelorm, dersom de enten skal til

et lukket anlegg eller anlegg der dyrene skal holdes til pelsproduksjon. Vilkåret da er at rabies ikke er rapportert på avsenderanlegget i 30 dager før forsendelsen.

(Ellers for andre rovdyr se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 71, 87, kapittel 8 avdeling 5 og 96)

Fugler i fangenskap

Forordningens del II kapittel 5 avdeling 5

Det er et nytt generelt krav at fugler (som ikke er fjørfe) har hatt opphold i anlegg i minst 21 dager (eller siden fødsel) før forflytning.

I stedet for et krav om at aviær influensa ikke er påvist i opprinnelsesanlegget i løpet av de siste 30 dagene før avsendelse, er det i stedet krav om at fuglene kommer fra en flokk som ikke viser kliniske tegn eller mistanke om listeførte sykdommer for arten. HPAI er A-sykdom, mens LPAI er D-sykdom, slik at begge er relevante mht. forflytning.

Dyrehelseforordningen har et generelt krav (dyrehelseforordning artikkel 126) at dyr kommer fra anlegg som ikke er underlagt restriksjoner eller som er i en restriksjonsone. Newcastle disease, som er en A-sykdom, vil føre til slike restriksjoner. Det er likevel noen egne krav mht. Newcastle disease gitt i forordning (EU) 2020/688 som er parallelle til de på fjørfe og rugeegg fra fjørfe. Dersom fugler i fangenskap, rugeegg eller flokken rugeeggene kommer fra er vaksinert mot Newcastle med levende vaksiner, er det krav til disse vaksinene. Dersom galliformfugler (hønsefugler) i fangenskap skal flyttes fra EØS-stat eller sone uten fristatus for Newcastle disease uten vaksine til en EØS-stat eller sone som har fristatus for Newcastle uten vaksine er det spesielle krav, deriblant krav om at fuglene og rugeeggene ikke er vaksinerte. Det er nå gitt et krav om at duer må være vaksinert mot Newcastle og komme fra et anlegg der vaksinering utføres regelmessig.

Kravet om at fugler som opprinnelig kom fra tredjestat har gjennomgått karantene er videreført.

Kravet om at fugler av papegøyefamilien (Psitticidae) kommer fra anlegg hvor det ikke er påvist psittakose (*Clamidia psittaci*) i løpet av minst 2 måneder er videreført. Det innføres ytterligere krav for å sikre mot spredning av psittakose (*Clamidia psittaci*) dersom sykdommen er blitt bekreftet i avsenderanlegget i løpet av de siste 6 månedene før avreise.

Det gis også særskilte regler om flytting av rugeegg fra fugler i fangenskap.

(Ellers for fugler i fangenskap se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 67, 68, 71, 72 (rugeegg fra fugler i fangenskap), 81, 83 (rugeegg fra fugler i fangenskap), kapittel 8 avdeling 5, artiklene 95, 96 og 98)

Flytting til lukket anlegg

Forordningens del II kapittel 6

Det nye regelverket skiller klart mellom tilfellet der dyr sendes mellom lukkede anlegg versus der dyr sendes fra et ikke-lukket anlegg til lukket anlegg.

Dyrehelsekravene fra lukket til lukket anlegg i det nye regelverket er veldig overordnede, med unntak av spesielle krav knyttet til blåtunge. Det er bare krav om at dyret ikke utgjør en risiko for spredning av listeførte sykdommer, basert på resultater av et overvåkningsprogram.

Nytt er at dyrehelsekravene for flytting av landdyr til lukket anlegg fra ikke-lukket anlegg også vil gjelde internt i EØS-staten, se forordning (EU) 2020/688 artikkel 2 (2). Tidligere regler er blitt tolket slik at de bare gjaldt ved handel over landegrensene. Dagens dyrehelsekrav til andre dyr enn primater fra ikke-lukkede anlegg videreføres i all hovedsak (for informasjon om primater se over).

(Ellers for flytting til lukket anlegg se også del II kapittel 1 avdeling 1, artiklene (7), 88, kapittel 8 avdeling 5 og artikkel 96)

Sirkusdyr og dyrenummer

Forordningens del II kapittel 7 artiklene 65 og 66

Krav om årlige negative tester for brucellose (småfe, storfe + kamelider), årlige negative tester for tuberkulose (storfe + kamelider) og årlig vaksinasjon av duer mot Newcastle disease videreføres. Det er tilføyet krav knyttet til blåtunge.

Standard dyrehelsekrav for hunder, katter og ildere videreføres også ved at det vises til krav i forordning (EU) 2019/2035 som igjen viser til identifikasjonsdokument i kjæledyrforordningen. Grupper av fugler skal ha identifikasjonsdokument iht. forordning (EU) 2019/2035.

Det kan se ut som det mangler henvisning til identifikasjonsdokumenter for hestedyr og andre husdyr.¹ Mattilsynet har sendt informasjon om dette til Kommisjonen. Kommisjonen ser på om dette må rettes ved en senere endring.

Krav om notifikasjon 10 dager før avreise og krav om at reiseruten (ankomststeder) gis til myndighetene i landet sirkuset er i 10 dager før forventet avreise videreføres. Kravet om at driftsansvarlig oversender nødvendig info for utfylling av handelssertifikat i TRACES 48 timer før avreise er ikke videreført.

(Ellers for sirkusdyr og dyrenummer se også artiklene 6, (7), 70 og 94)

Ville dyr

Forordningens del III

Ville landdyr kan bare flyttes til et nytt tilholdssted eller anlegg i en annen EØS-stat direkte fra deres naturlige tilholdssted uten at de tas inn i et anlegg i opprinnelsesstaten. Det er gitt særkrav til transportmidlet og kontainerne brukt for frakting av ville dyr unntatt (honning)bier og humler.

De ville dyrene kan bare flyttes om hovedparten av dyrene har oppholdt seg på det naturlige tilholdsstedet minst 30 dager før de flyttes eller siden fødsel dersom yngre. I denne perioden skal de ikke hatt kontakt med holdte dyr med lavere helsestatus eller underlagt flytterestriksjoner eller fra dyr fra tredjestater. Dyr fra tredjestater som har ankommet et anlegg i det naturlige tilholdsstedet må ha blitt holdt adskilt fra de andre dyrene.

Dyrene må komme fra et naturlig tilholdssted der det ikke er: bekreftet rabies 30 dager før flytting, rapportert brucellose i ville dyr 42 dager før avreise, bekreftet tuberkulose complex i ville listeførte dyr 42 dager før avreise, rapportert epizootic haemorrhagic disease i listeførte villedyr i en radius på 150 km i løpet av de siste 2 årene, er rapportert miltbrann i hov- og klovdyr de siste 15 dagene før avreise eller Surra de siste 30 dagene før avreise. Dyrene

¹ Henvisningen til identifikasjonsdokumenter i forordning (EU) 2019/2035 artikkel 77 viser igjen til dyrehelseforordning artikkel 117 (b) som ikke omfatter identifikasjonsdokumenter for storfe, småfe, svin og hestedyr.

som flyttes skal heller ikke ha vært i kontakt med dyr som ikke oppfyller nevnte helsekrav de siste 30 dagene før flytting.

Rettsakten angir informasjonen som må angis i helsesertifikatet. Før helsesertifikatet utgis skal myndighetene undersøke informasjonen for å sjekke om dyrehelsekravene er oppfylt, foreta en klinisk undersøkelse av dyrene (eller bare inspeksjon der annet ikke er mulig), sjekke ID i løpet av de siste 24 timene før flytting. Helsesertifikatet er gyldig i 10 dager, med forlenget gyldighet ved sjøtransport. Driftsansvarlig må gi melding til myndighetene i opprinnelsesstaten minst 24 timer før dyrene flyttes. Hvilken informasjon som må gis er presisert og innebærer at det må bl.a. gis informasjon om hvor dyra fanges og lastet opp for flytting. Det er også en lignende regel om hvordan myndighetene i avsenderstaten kan sende melding ved strømstans som for vanlige landdyr.

Haredyr

Det er ingen særskilte krav til haredyr i forordning (EU) 2020/688. Dyrehelsekrav mht. rabies for kaniner og krav om helsesertifikat i dagens direktiv 92/65/EØF videreføres ikke. Kravet om at haredyr kommer fra anlegg der ingen dyr viser kliniske tegn til myxomatose er også borte. De eneste kravene ved flytting av haredyr til andre EØS-stater er de generelle helsekravene i dyrehelseforordning artikkelene 124, 126 + 136 der kravene knyttes til D-sykdommene (unntatt artikkel 126 som har som krav at dyret ikke viser sykdomstegn). Det er bare to E-sykdommer listeført for haredyr, og derfor uten betydning for forflytning til andre EØS-stater (tuberkulose som gjelder for alle pattedyr og brucellose som gjelder for haredyr).

Karantene for dyr som er mottakelige for rabies (unntatt hund, katt og ilder)

Muligheten for nasjonale regler om karantene for rovdyr, primater, flaggermus og andre dyr mottakelig for rabies er ikke videreført. (Gjeldende åpning for nasjonale regler i dagens direktiv 92/65/EØF om karantene gjaldt uansett ikke for hund, katt og ilder.)